

חזירים ושאל כלב

למחרת שוב התעקש גרישה ללכת אל האוטובוס בכביש חיפה.

— אבל הכלב, גרישה! — אמרתי. — הלא אתה יודע, הוא יתנפל עלי, הנבלה הזאת, יתנפל עלי ויחטל אותי. — איזה מין כב נכנס לך בראש! — אמר. — הוא לא עשה לך דבר, ובכלל, בושה לפחד ככה. אני זרקא אהב לטייל בבוקר.

חשבתי בלבי שאולי באמת הכלב לא יופיע. אבל הוא עמד באמצע הדרך באותו מקום, באותה שעה כמו ביום אתמול, כאילו נדברנו קודם בטלפון. רציתי לפנות הצדה. אלא שהוא ראה אותי. רץ אלי בקפיצות, נעמד על רגליו האחוריות ושם את כפותיו הקדמיות על כתפיו. לא ידעתי מה לעשות. אימצתי את לבי וליטפתי את שערותי שמתחת לבטן. הדבר מצא חן בעיניו. נבח בעליות, ליקק אותי בלשונו האדומה כאשר ואחר כך קיפץ אחרינו עד לאוטובוס.

— גרישה — אמרתי. — נדמה לי כי הכלב הזה מחבב אותי. היחיד מביין מיליארד כלבים. זהו סימן טוב.

— לא כל כך טוב, כפי שנדמה לך, — אמר.

— למה?

— חיך וצחק את הפה. — אני מרחם יותר על התנים, — אמר.

— למה?

— כי הם לעולם לא יוכלו לצאת מהארץ הזאת — איים באגרוף לכלב. — והוא יסע מכאן — אמר. — ותמיד יהיה לו טוב.

— למה זה צריך הכלב לנסוע מכאן? — שאלתי. אותו בוקר חשבתי בלבי בפעם הראשונה, שגרישה יצא מדעתו.

— אני יודע? — אמר גרישה קודרני.

בלשכת העבודה אמרו לגרישה שעדיין אין להם שום סידור בשבילו, אבל שלא ידאג, ושוב ולכנו כתיחן הים ונדברנו להיפגש בשעה שש ליד האוטובוס. לקחתי מגרישה סיגריות אחדות והכתיי לחפש את אה. היא לא היתה בבית-הקפה. המלצר של אתמול הביא לי בקבוק בירה והקח לו. לא עברו כחמש דקות ומישהו ניגש אלי.

— רציתי לדבר איתך, קולגה, — אמר והתיישב.

בעצם ידעתי עם מי יש לי עסק. היו לו נערות משלו. למדתי להכיר את הטפוסים האלה. אף פעם לא נתתי שירמו אותי. אפילו אם יופיעו בבגדי חשמך, אכיר אותם. הם נוהגים לדבר בטון של סודיות מקצועית, יחד עם זאת נדבקים לך ישר בפנים.

— אוה היא הגברת שלך? — אמר. היא עובדת בשבילך?

— אולי כן, — אמרתי. — מה העניין?

— יש עניין, — אמר. — אפשר להרחיח כמה גרושים. והרי אתה, חביבי, זקוק לכסף.

כבר ידעתי במה העניין, צחקתי.

— אתה רוצה שיקצא אסדר את אה, — אמרתי.

— בדיוק כך, — אמר. — אוה גרה בירושלים. שתצא לרחוב במקום שבו היא גרה. זה לא קונץ נוסע לתל-אביב ולחטוף קליינטים מהבחורות המקומיות.

— מה לי ונערות שרכם? — אמרתי. — בעולם הזה כולם רוצים להזדווג. יספיק לכולן.

— לא בדיוק, — אמר. — זה לא יפה, חביבי, שאתה חושב ככה. אתה, למשל, עבדת בשנה שעברה חמישה חודשים בבניין, בלי רשיון-עבודה, ואיש לא פגע בך, למרות שכולם ידעו למה חדלת לעבוד?

השטני אלו את כף ידי הימנית. בשנת אלף תשע מאות ארבעים וארבע פגע בי כדור וריסק חתיכת עצם. ואור כך, באותו מקום, שברתי את הכף פעם שנייה. לא יכולתי לכופף את האגרוף. לא יכולתי להרים משא כבד. הוא החזיק את כף ידי בידו החזקה והחמה והסתכל בי ברצינות.

— עדין זה שחוד לקבל עבודה קלה, — אמר.

תודה רבה, — אמרתי.

— אעזור לך, — אמר.

— אוה תעזר לי, — אמרתי. — ולבחירות שלכם תהיה הנדמנות לגרד את היבלות מהישבנים שלהן.

שם את ידו על זרועי.

אוה היה כמו כל אחת, — אמר. — כמו כולן כשהן מתחילות. נדמה לי כי יום אחד יבוא מישהו שיתחנן אתה. אלא שתמיד יקחו אצלה את הכסף שהשתכרה בעבודה וישכחנה. אבל אתה אינך כזה, לא כן? אתה לא תתנתן אתה, לא תחיה אתה, לא תקח ממנה גרוש, זה לא עסק בשבילך. — ושוב שם ידו על זרועי. — איש איננו רועה-זונות להנאתו, — אמר. — אם בן-אדם נכשל פעם אחת, הוא רכוב על העכוז כל חייו. זהו זה, סדר לי את אה, ואתן לך יריות אחדות, ויהיה לך ממה לחיות חודשים אחדים. ולאט-לאט תמצא אישה עבודה. — הסתכל בי בעיניים כבדות ונפוחות וחיך. — אני גותן לך הזדמנות — אמר. — אם לא אתה, יימצא מישהו אחר. כל אחד יעשה זאת למעני. אבל אני רואה שאתה זקוק לכסף יותר מאחרים, ואוה בין כה לא תעבוד כאן.

— מה תעשו לה? — שאלתי.

— אנהני יודעים לדאוג לכאלה.

קם מהכסא בכבדות. בכלל היה כבד, שמנמן, אלא שנראה כבחור הגון. ודאי היו לו אשה וילד, ובוודאי קיבל פעם בעיטה כהוגן.

תבוא פעם בערב, — אמר. נשתה, אם אתה רוצה נלך לקולנוע. — פתאום הודה בעייפות. — אני אוהב קולנוע. בוא לכאן לאחר שתשקול בעניין — אמר. — אני תמיד יושב בבית-הקפה הזה — הצביע בידו. — תשאל לבן-עמי, ואם לא אהיה, חכה קצת. — אינך מרחם על אוה — שאלתי, כדי להתגרות בו, — נערה כל-כך צעירה ויפה, ואתה רוצה להפילה בפה. אינך מרחם עליה?

התכופף אלי. הרגשתי בריח החזק של הבירה והסיגריות. אבל היה זה ריח של אדם בריא.

— מרחם! — אמר. — מרחם יותר ממך. כי אתה לא חזי מוה. בשבילך זהו רק פעם אחת, בשבילי זה לתמיד.

הלך. חיכיתי שעה וקצת יותר מזה, אבל אוה לא באה. אמרתי למלצר, בהצבעי על הבקבוק כי אשתי השלם. המלצר עשה תנועה מרגיעה בידו. רצה לומר שכל בית-הקפה עומד לרשותי. חיבבתי את בית-הקפה. כאן הכרתי את אוה לפני שמונה חודשים. אני

זוכר בדיוק, היא ישבה ליד שולחן סמוך למגן התקליטים האוטומטי, ואני כאן במרפסת. ידעתי שהיא זונה, ובכל זאת מצאה חן בעיני. לא היו לי בכיס יותר משתי לירות, אבל החלטתי לנסות. ניגשתי אליה.

— בואי איתי, — אמרתי.

— לאן אתה רוצה ללכת?

— אינני יודע. אולי לבית-מלון.

— תשלם בעד המלון?

— לא — אמרתי. — בטח שלא.

— למה? — אמרה אוה. — אצלנו נהוג שהגבר משלם בעד המלון. אינך יודע?

— אני יודע — אמרתי. — בטח שאני יודע, אלא שאין לי בכלל כסף! אינני רוצה אותך בעד כסף.

הסתכלה בי, ובפעם הראשונה ראיתי היטב את עיניה; קודרנית כמו של עוף לילה. חשבתי שתחבוט בבקבוק על ראשי או משהו כזה, אבל שום דבר לא קרה. היא פשוט הסתכלה בי ואני עמדתי וחיכיתי.

— ככה, — אמרה. — סתם מאהבה?

— כן — אמרתי. — בדיוק כך.

— ואתה מדבר ברצינות?

— בכל הרצינות, — אמרתי.

— משהו נדלק בעיניה.

— אתה יודע במה אני עוסקת?

— יודע.

— וזה לא מפריע לך?

— בטח שזה מפריע — אמרתי. — אבל מותר לי להתאהב במישהו, גם אם משהו

מפריע, תמיד יש משהו שמפריע.

— טוב. — אמרה.

הלכנו. קודם טיילנו בדרך המובילה ליפו — רחוב שקט בו מתאמנים חיילים צעירים בנהיגה. אכלנו ארוחת צהרים ביפו, במקום שם מגישים דגים שנודגו זה עתה. ואחר כך חזרנו לתל-אביב, ואוה הובילה אותי אל מכשפה זקנה אחת שאצלה היתה שוכרת חדר ליום, ולשם היו באים הלקוחות שלה. אוה הלכה ואני ישבתי עם הזקנה במטבח ושמענו כל מה שנעשה מעבר לקיר. החליטה לסדר אותי. חשבה שחמדתי לצון, ורצתה ללמדני לקח. אמנם לא כל-כך הרבה אירע מעבר לקיר, אבל גם מה שכן אירע, לא נעם לי ביותר.

— למה אתה כל-כך רזה? — שאלה המכשפה הזקנה, — אולי יש לך שחפת?

— לא! — אמרתי.

— אתה נראה ככה. גם אחי היה נראה ככה, בן שמונה-עשרה חלה ומת.

— חבל מאד, — אמרתי. — את זרקא נראית די טוב.

— טוב! — רטנה. — יש לי שבר משני צדדים. רוצים לנתח אותי. אבל אני לא מרשה.

— אל תרשי, — אמרתי בבטחה.

— הסתכלה בי בחשדנות. — למה לא?

אוה יצאה. הלקוח התרחץ בבית השימוש וגעה כמו שור. חשבתי בלבי שאם ישרוק עוד את האריה של הטוריאדור, לא אחזיק מעמד ואתן לו בשיניים. חלוקה של אוה היה פתוח, ואו ראיתי בפעם הראשונה את רגליה החשופות. היא התישבה על ברכי.

— מה תגיד? — שאלה.

— לא כלום. — אמרתי. — שוחחתי עם הגברת-הזואת.

— נשק אותי, — אמרה בשקט. הלקוח עדיין צהל בבית-השימוש. נשקתי לה. עיניה היו פתוחות והיא לי הרושם כאילו מישהו בותן את פני במיקרוסקופ.

אחר כך בא השני. התמקחו מעבר לקיר. אוה דיברה בכונה בקול רם, כדי שאוכל לשמוע, הציע לו שילך אל אמו והוא בקול בכיניו התעקש לשלם רק עשרים וחמש לירות. לבסוף הסכימו ביניהם.

— אתה בודאי לא הכי חזק, — אמרה הזקנה, ומדדה אותי במבט לגלגני. — אתה

בטח גם חולה, אלא שאינך מספר. אני רואה זאת היטב.

— איפה את רואה?

— ככה, ככה, — אמרה. — בכל. גם אחי היה כך. אתה אפילו דומה לו.

— לא נעים, — אמרתי. — זה איום, אבל אז לא היו תרופות.

— מה תרופות! — אמרה. — לי יש שבר, אז שום תרופות לא עוזרות.

— לכי לניתוח.

— מה ניתוח! — חזרה ורטנה. — אני בת שבעים, בקרוב אמות.

— לא, — נבהלתי. — אל תדברי דברים כאלה, זה איום.

אלה שמעבר לקיר סיימו, ואוה יצאה שוב. הפעם נשקתי לה מרצוני. והפעם עצמה את העיניים. הזקנה הלכה להחליף את הסדינים, ושמעתי אותה רוטנת על הגבר הבלתי-מוכר שחל בחצר בחפשו איזה תפץ שנפל מכיסו.

— נו, — אמרה אוה. — אתה עוד אוהב אותי?

— בטח — אמרתי. כשתרצי תגמרי עם זה.

— אתה עוד יכול לסבול?

— אינך יכולה לדעת כמה שאפשר, — אמרתי. שמעתי דבר דומה באיזה סרט קאובואי

עם אלן לאו. הסתכלתי בעין קודרת בקופסת החמאה שעמדה על השולחן, ואמרתי: — איש איננו יודע כמה סבל יכול הוא לשאת.

אחר כך שוב ישבתי עם המכשפה הזקנה, והיא סיפרה לי איך חתכו לה לפני המש שנים וחצי חיץ קיבה, ואולי אף שלושה רבעים. ושהיא מוכרחה לרוץ לבית-השימוש לעתים קרובות, אבל אורחיה של אוה מפריעים לה. "מה הם עושים שם?"

יכולתי נוקל לענות לה. ובאמת עד היום אינני יודע למה לא הסכרתי לה. ואו הלך גם השלישי ואוה חזרה למטבח. הפעם לא רצתה שאנשק לה. החלה לבכות. שכבה על הרצפה ובכתה. אף פעם, לא קודם לכן ולא אחר כך, לא שמעתי בכי כזה. כך ודאי בוכים המתים הצריכים לקום לתחיה ולחיות שנית. הזקנה שוב החליפה את הסדינים, ואוה המשיכה לבכות ושכבה ערומה על הרצפה. הסתכלתי בשעון, עברה שעה, עברה שעה שנייה. לבסוף אמרה אוה:

— אף פעם לא חשבתי שתוכל לשאת זאת. לעולם לא. — הרימותי אותה איכשהו